

STOLPNA URA na Baču - tehnični biser in zgodovinska priča. Ob uri v zvoniku je na steni letnica 1901, ki velja za uradno leto njene postavitve. Med tremi urami v kneški župniji velja za najmlajšo, vendar nam podrobnejši pogled na njeno izdelavo razkrije zanimivo zgodbo. Verjetno je bila ura leta 1901 dejansko umeščena v takrat novi zvonik, sama naprava pa bi lahko bila še nekoliko starejša. Kljub temu njena konstrukcija, ki vključuje industrijsko izdelane matice in vijake z milimetrskimi navoji, kaže na to, da ni nastala dosti pred tem datumom. Ta ura ni le kup železa, temveč simbol prehoda v moderno dobo, ko je industrijska izdelava začela nadomeščati unikatno kovaško delo. Ura je našla svoje mesto na podestu iz dveh močnih tramov tik pod obokom, nad katerim visijo cerkveni zvonovi. Da bi bil občutljiv mehanizem zaščiten pred prahom in vlago, je bil zaprt v leseno omaro. Ta je imela nekoč verjetno zastekljena vrata, ki so mežnarju omogočala pogled v notranjost, ne da bi moral omaro odpreti. Posebnost te ure je njena notranja številčnica. Ta majhen, a pomemben dodatek je tistemu, ki je uro vzdrževal, omogočal, da je znotraj zvonika natančno nastavljal čas, ki so ga nato kazali veliki kazalci na zunanosti stolpa. Prav tako je preko te številčnice uravnaval pravilno bitje ure, da je zvonjenje vedno sovpadalo s točnim časom. Kako je ura »tekla«? Mehanizem ure je prava mojstrovina takratnega inženirstva. Osrednji del predstavlja tako imenovana košara oziroma nosilno okovje, ki meri v višino 110 cm. Celotno ogrodje je premišljeno zoženo, da bi čim boljše izkoristili prostor v zvoniku. Za delovanje ure so bile ključne uteži. Osrednje vreteno je poganjala težka utež, ki je imela na voljo kar deset metrov prostega spusta. Ko se je utež spustila do tal, je bilo treba uro »naviti« – to pomeni, da je mežnar z vrtenjem vretena utež ponovno dvignil pod vrh zvonika. Za enakomerno bitje srca te ure je skrbelo štiri metre dolgo nihalo, vrhu katerega je enakomerne nihaje sidrni

povratni mehanizem uporabil za enakomerno in počasno spuščanje uteži. Na koncu nihala je okrogla utež, ki jo je bilo mogoče premikati gor ali dol. S tem preprostim, a učinkovitim postopkom so uro »fino nastavljali«: če je ura prehitela, so utež spustili nižje, če je zaostajala, pa so jo dvignili. Vsi deli, od zobatih koles do železnih osov, so narejeni iz trpežnih materialov, ki so kljubovali desetletjem uporabe. Osovine se vrtijo v medeninastih ležajih, kar zmanjšuje trenje in omogoča dolgotrajno delovanje brez večjih okvar. Zanimiv detajl, ki ga opazimo v bačkem zvoniku, so tri kamnite uteži s škripci, ki danes počivajo v kotu na dnu zvonika. Ti škripci so bili plod iznajdljivosti naših prednikov. Z njihovo pomočjo se je vrv podaljšala, kar je pomenilo, da je utež potrebovala več časa, da je dosegla dno. Tako si je mežnar prihranil kakšen dan dela, saj mu ure ni bilo treba navijati vsak dan, ampak le vsakih nekaj dni. Ura je na Baču zvesto kazala čas vse do leta 1960. Čeprav danes ne teče več, ostaja pomemben del naše kulturne in verske dediščine. Skrb za takšne predmete ni le vprašanje tehnike, temveč spoštovanja do tistih, ki so pred nami gradili in vzdrževali naše svetišče. Ob tem se s hvaležnostjo spominjamo tudi zadnjih mežnarjev, ki so skrbeli, da je v vasi vse teklo ob pravem času: Antona Šabca (V'd'mčevega) ter njegovih predhodnikov iz družin Tacmanovih (Abram) in Čotkovih (Knafelc). Njihova predanost je del mozaika naše župnijske zgodovine, ki jo moramo ohraniti za prihodnje rodove.

Za vse dokumente, pogreb, obhajilo bolnikov ali mašne namene pokličite ali se oglasite v župnišču. Maše so redno v nedeljah ob 10.00 (poletni 9.00), na delavnike redno v Knežaku, sicer je naveden kraj. Zaradi pogreba, osmine in maše 30. dne lahko pride do sprememb. - Za krst se starši dogovorite z župnikom v župnijski cerkvi ob nedeljah po končani pripravi za starše (obvezno za krst prvega otroka prve tri sobote v navedenih mesecih ob 16h v župnišču v Ilirski Bistrici: marec, junij, september, december). Za krst starši dobijo botra (in botro), ki izpolnjuje pogoje za to službo v Cerkvi. - Za poroko se par dogovori z župnikom. Obvezna priprava na poroko; več informacij na spletnih straneh Škofije Koper. - ŽUPNIJSKI URAD KNEŽAK, 6253 KNEŽAK 151; tel. 041 338 915 ali 05 91 95641; župnija.knezak@gmail.com; trr S156 0432 1000 2903 718

Oznanilo župnije Knežak

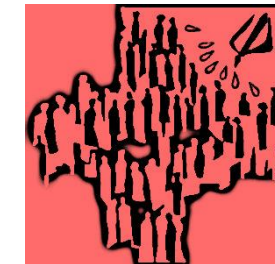
BINKOŠTI

Mar nismo tudi mi kakor učenci zaklenjeni? Mar nismo preveč brezbrizni do sveta okrog nas? Koliko ljudi je v popolnem obupu. Koliko ljudi je umaknjenih v svoj svet brez cilja, brez luči. Bomo molili, da Sveti Duh odpre vsa ta vrata? Kaj bomo storili, da jih bomo odpirali z njim?

Strah nas je soočenja z ljudmi, strah nas je, da nismo dovolj dobri, strah nas je prihodnosti. Koliko več strahov poznajo ljudje, ki se ne morejo nasloniti na Boga. Bomo začeli prositi za pogum? Bomo stopili do sočloveka in mu prinesli pogum, ki nam ga daje Bog in ki ga iščejo ljudje okrog nas?

Tekmovalnost, zavist in ljubosumje dušita naše odnose. Se bomo odprli Svetemu Duhu, da bo on naša moč, in se bomo poslovili od ogroženosti? Mar ne bi mogli prinesiti svetu okrog nas več upanja?

Občutki nemoči nas stiskajo v kot in umikamo se pred svetom.

A Sveti Duh želi, da spregovorimo v jezikih tega sveta. Da bi nihče ne bil sam, ampak da bi skupaj gradili kraljestvo ljubezni.

Pojdimo v svet. V moči Svetega Duha postanimo aktivni kristjani.

Dan in svetnik	Čas	Mašni nameni
BINKOŠTI NEDELJA 24. 5. Marija Pomagaj	10.00	++ Marko, Ivan Šajn in starši Kor 20; za župnijsko skupnost
ponedeljek 25. 5. Marija Mati Cerkve	18.00 19.00	(Bač) + Ivanka Tomšič 30 dan Za zdravje in razumevanje Kne 126b
torek 26. 5. Filip Neri	19.00	(Bač) + Mima Fatur obl Bač 27
sreda 27. 5. Alozij Grozde	19.00	++ Magda, Anton Šabec in vsi Bač 101
četrtek 28. 5. Just škof	19.00	(Kor) + Jadran Delost 30 dan
petek 29. 5. Maksim Emonski	18.00 19.00	(Bač) ++ Nuncija Bač 104 + Alojz Šajn osm
sobota 30. 5. Ivana Orleanska	19.00	+ Jolanda Zadel pn Kne 41a
SVETA TROJICA NEDELJA 31. 5. Obiskanje Device Marije	10.00	za župnijsko skupnost
ponedeljek 1. 6. Justin mučenec	19.00	++ Godina in Marinčič Kne 38
torek 2. 6. Marcelin in Peter	19.00	++ Škrli in Tomšič Kne
sreda 3. 6. Karel Lwanga	19.00	++ Mihelj Kne 165
četrtek 4. 6. SVETO REŠNJE TELO IN KRI	19.00	++ starši, bratje, sestra in svakinja Baša Kne 140
petek 5. 6. Bonifacij škof	19.00	+ Silvo Gorup pn Kne 132
sobota 6. 6. Norbert škof	19.00	++ Angelo, Marta Boštjančič
10. navadna NEDELJA 7. 6. Robert opat	9.00	za župnijsko skupnost; PROCESIJA ZLATA MAŠA

Hvala za mašne namene! Pri maši za vaše rajne, ki ste jo naročili in k njej tudi prišli, vas vabim bliže oltarja v prednje klopi. Po vaseh poskrbite za sveže cvetje in čist prostor.

• **BINKOŠTI**, praznik Sv. Duha je danes, 50 dni po veliki noči, ko se Cerkev veseli velikih božjih del in molimo z Marijo, po zgledu prvih kristjanov, da bi božje delo v nas rastlo in prinašalo dobre sadove. Prihodnjo nedeljo bo praznik Svete Trojice in nato, v četrtek, praznik Svetega Rešnjega Telesa in Krvi. Slovesno bomo praznik obhajali s sveto mašo in procesijo v nedeljo, 7. junija, ko bo tudi zlata maša župnika Lojzeta. Sveta maša in mašniško poslanstvo duhovnikov sta tesno in smiselno povezana v skrivnosti Jezusa Kristusa in v darovih Svetega Duha. – Procesijo bomo zaključili v cerkvi z zahvalno pesmijo, blagoslovom, ofrom in pred cerkvijo bo za vse pogostitev.

• **SV. HIERONIM** – Predstavitev knjige *Govori v čast sv. Hieronimu* (Peter Pavel Vergerij St.) bo v cerkvi v Knežaku ob 19.30 (po maši) v soboto, 30. maja; sodelovali bodo prevajalka mag. Anja Božič, recenzent dr. Rafko Valenčič in urednik br. dr. Jan Dominik Bogataj.

• **DAROVI**: za cerkev sv. Antona ob pogrebu +Jadrana Delost 580 €; darovi za obnovo zvonjenja 150 €. Hvala in Bog povrni!

• **ŠALA MALA**. – Zakrknjenega samca na porokah zbadajo: *Kdaj boš pa ti na vrsti?* Dovolj mu je teh porok in začne zahajati na pogrebe, tam pa on sprašuje: *Kdaj boš pa ti na vrsti?*

ZIVIMO IZ EVHARISTUJE

V Evangeliju Jezus jasno pove: "Če ne jeste mesa Sina Človekovega in ne pijete njegove krvi, nimate življenja v sebi" (Jn 6,53). To ni nikakršno pretiravanje. Tu gre za življenje! Sami, celo ob največjem naporu, v sebi ne bomo ustvarili Božjega življenja. Edini način je, da ga prejmemo od njega, z uživanjem njegovega telesa, s prejetjem svetega obhajila.

Ob tem ne smemo pozabiti, da obhajilo ni nagrada za neko vzorno vedenje, temveč zdravilo za slabo. Svetost ni prepustnica do zakramentov, temveč so zakramenti pot do svetosti. Obhajilo lahko prejmemo, četudi je kdaj naša vest obremenjena z malimi prestopki, t. i. lahkiimi grehi. Še več! Evharistija, v kateri v celoti sodelujemo, ko prejmemo sveto obhajilo, te grehe odzema.

In to ni neka pobožno-liberalna zgodba, temveč cerkveni nauk, zapisan v Katekizmu: Evharistija krepi ljubezen, poživiljena ljubezen pa izbriše male grehe. Jasno je, da se jih je treba spovedati, pozneje tudi v zakramentu dejansko odpušanje pri doživimo že evharistiji.

Ljudje bi radi jedli kruh in bili siti, a za tem se skriva predvsem želja po udobju in brezskrbnosti. Kristus pa ponuja popoln obrat v človeku. Človek naj ne živi, da bi se nasitil, ampak da bi kakor Jezus, dajal sebe v hrano drugim. Hrana pomeni pri Jezusu izziv za darovanje, ne potešitev, ki omogoča počitek. Ne živimo zato, da bomo jedli, ampak jemo zato, da bomo živeli. Ne živimo zato, da nam je udobno, ampak da živimo polno in dajemo življenje drugim. Ob uživanju rešnjega telesa se ob tej skrivnostni hrani spreminjamo v kruh za druge. Evharistija pomeni življenje z Jezusom, iz njega in zanj. Evharistija je smiselna, če je povezana z Božjo besedo in življenjem iz nje. Prepričan sem, da nas Jezus vabi prav k temu: da živimo iz uživanja njegovega telesa in njegove Besede. Le tesno prepletanje oboje hrane nam prinaša večnost. Vzemimo oboje s hvaležnostjo in veseljem kot dar za naše življenje! E. Mozetič